

[Stegger Nielsen.]

meget om det nu ved denne første Behandling; men det er af den Type, som er blevet kaldt „Bondekarlen fra Ploven“. Jeg kender den Type, og alle, der er Lærere, kender den. Det var en Mand, der var fattig. Han kæmpede sig møjsommeligt frem ved at tjene i sin Ungdom og adskillige Aar maaske efter sit 20de Aar for at faa nogen Kapital at støtte sig til. Han havde i sig en stor og brændende Lyst til at blive Lærer; og da han syntes, at nu kunde det gaa, nu havde han saa meget, at han kunde begynde, gik han til Optagelsesprøven efter et Par Vintre eller en Vinter at have læst hos den stedlige Lærer. Men skulde den Mand have været paa Guldvægten, kundskabsmæssigt set, vilde han sikkert være faldet igennem; saa vilde han ikke have kunnet klare sig. Men vi, der læste sammen med ham i tre Aar paa Seminariet, lærte den Mand at kende, da han først kom ind, fordi Seminariet, der selv ordnede sin Optagelsesprøve — det er ikke helt sikkert, at det skal det for Fremtiden —, lod ham komme ind, som en af de alledygtigste. Den Slags maa der ikke lukkes af for. Nu vil jeg indrømme, at der er en Ventil i den højtærede Undervisningsministers Lovforslag, men det er en Ventil af en saadan Art, at jeg frygter for, at den for tidligt bliver stoppet til og i alt Fald ikke bliver i saa nær alle Tilfælde, hvad den skulde. Der siges nemlig følgende herom, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse gerne vil citere:

„For Eksaminander, der indstiller sig til Optagelse paa et Seminarium efter ved tidligere pædagogisk Virksomhed at have vist, at de har Lyst til og Anlæg for Lærergerningen, kan der indrettes en særlig Optagelsesprøve, der fortrinsvis tager Sigte paa at godtgøre, at de har den tilstrækkelige Modenhed til at følge Seminariets Undervisning“.

Det er nu ingenhunde givet i det bestemte Eksempel, som jeg her har fremdraget, med Bondekarlen, der kommer direkte ude fra Ploven efter at have læst lidt saa at sige paa egen Haand, at han har givet sig af med pædagogisk Virksomhed, og ham vil Lovforslagets Undtagelsesbestemmelse da ikke kunne hjælpe. Jeg vil for øvrigt beklage, at Udviklingen er blevet en saadan med Hensyn til vor Læreruddannelse eller rettere det, der gaar forud, at man er ved at komme bort fra dette Aars Forberedelse ude i den lille Skole paa Landet, men jeg indrømmer, at det er man. Og jeg vil sige, at mange Lærere paa Landet har gjort et godt

Arbejde overfor de unge Mennesker ved at forberede dem, og at den Side af den hidtilværende Uddannelse er en meget vigtig Side. Jeg taler af Erfaring. Jeg gik i en saadan lille Landsbyskole til Forberedelse hos en Mand, der var meget dygtig. Jeg har lært meget af ham kundskabsmæssigt set. Men det, jeg først og fremmest lærte af ham, var at faa Tro paa, at jeg virkelig selv havde Lyst til Gerningen. Det var meget, og det takker jeg ham for den Dag i Dag. De Aar i den Skole var for mig meget udviklende og senere, da jeg selv blev Lærer, af saa stor Betydning, at naar jeg skulde hente Ting frem, der kunde støtte mig i min egen praktiske Gerning, da jeg selv skulde handle under Ansvar, kom det mig til Nytte, baade hvad jeg havde læst paa Seminariet, men ikke mindst i den Skole, hvor jeg har haft den Lykke at gaa baade som Dreng og senere som Præparand et Par Aar og se paa en dygtig Lærers Gerning. Hans indirekte Paavirkning og den Styrkelse, som han gav mig, har været af den allerstørste Betydning for mig, og jeg tror for mange. Naa, men det ligger jo ikke for, efter at man har arbejdet sig bort fra den Form — jeg beklager det i og for sig, det var en udmærket Foruddannelse til Lærergerningen.

Der er en Udtalelse, jeg vil nævne i Forbindelse med Frygten for, at vi herefter skulde faa for mange, ja, næsten udelukkende Eksamensfolk indenfor vore Seminarier, en Udtalelse, som efter min Mening har en ikke ringe Vægt. Den findes i den Bog, der er skrevet af Schousboe om Professor Schurmann, den højt ansete og mangeaarige Forstander paa Skaarup Statsseminarium; Professor Schurmann var Forstander her fra 1851 til 1891, altsaa gennem 40 Aar. Forfatteren gengiver i sin Bog denne erfarne og dygtige Seminarieforstanders Opfattelse af, hvad der i hans 40-aarige Praksis har været det glædeligste for ham i dette Arbejde, og siger herom følgende:

„Hvad der gjorde Undervisningen særlig tiltalende for ham, var de mange friske Naturbegavelser, han kom til at arbejde med. Seminarierne rekruteredes den Gang væsentligt af begavede Lærer- og Gaardmandssønner. Ofte var Forbundskaberne yderst tarvelige, men dette havde sine Lyssider: Eleverne var friske og umiddelbare; der var ingen Overmættelse, men Tørst og Hunger efter Kundskaber og Indsigt, en Modtagelighed og Evne til at gøre raske Fremskridt, som man kun sjældent træffer hos dem, hvis Aand har været Genstand